

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/24-1647/3

Podgorica, 28.03.2024.godine

Za: MINISTARSTVO TURIZMA, EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, IV proleterske brigade broj 19, Podgorica

gospodinu, Vladimiru Martinoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog odluke o proglašavanju zaštićenog područja Spomenika prirode "Sopot"

Veza: Vaš akt broj: 01-322/24-85/20 od 28.03.2024. godine

Poštovani gospodine Martinoviću,

Povodom *Predloga odluke o proglašavanju zaštićenog područja Spomenika prirode "Sopot"*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Dostavljenim Predlogom navedeno je da širenje mreže zaštićenih područja, a naročito stavljanje pod zaštitu novih morskih područja, posebno je značajno za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako zbog demonstriranja pravnih-ekoloških pravaca rada Vlade i njenih institucija, tako i zbog ispunjenja dijela zahtjeva koje Država ima u okviru Poglavlja 27, a direktno se tiču Direktive o staništima. Takođe, povećanje površine pod zaštitom je u skladu sa ciljem 3 Globalnog okvira za biodiverzitet Kunming-Montreal (Konvencija o biološkoj raznovrsnosti), a to se odnosi da do 2030. godine zaštititi 30% mora i 30% kopna. S tim u vezi, donošenjem akta o proglašenju Spomenika prirode "Sopot", daće se doprinos o ispunjavanju važnih preuzetih nacionalnih i međunarodnih obaveza u dijelu zaštite biodiverziteta.

Na tekst Predloga odluke i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u Izvještaj o analizi uticaja propisa, za sprovođenje Predloga odluke nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore. Proračun troškova za rad upravljača iznose 17.659,00€ i odnose se na jednokratne troškove, a za troškove redovnog poslovanja na godišnjem nivou iznose 26.123,00€, i ista se obezbjeđuju od strane JP Morsko Dobro.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni *Predlog odluke o proglašavanju zaštićenog područja Spomenika prirode "Sopot"*.

S poštovanjem,

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	Minsitarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
NAZIV PROPISA	Predlog odluke o proglašenju zaštićenog područja Spomenika prirode "Sopot".

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 30. jula 2021. godine donijelo Odluku o stavljanju pod preventivnu zaštitu lokaliteta „Sopot“ i „Dražin vrt“ („Sl. list CG“, br. 095/21 od 08.09.2021 godine).
 - Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je u avgustu 2022. godine pokrenulo postupak stavljanja pod zaštitu morsko zaštićeno područje "Sopot" i morsko zaštićeno područje "Dražin vrt", sa ciljem očuvanja prirodnih vrijednosti i prirodnih resursa koje karakteriše ovo područje.
 - Shodno tome, u novembru 2023. godine Agencija za zaštitu životne sredine, kao nadležni organ je finalizovala Nacrt Studije zaštite spomenik prirode lokaliteta "Sopot" i "Dražin vrt" u Bokokotorskom zalivu, opština Kotor i prijedlog Akta o proglašenju spomenika prirode "Sopot".
 - Širenje mreže zaštićenih područja, generalno, a naročito stavljanje pod zaštitu morskih zaštićenih područja, posebno je značajno za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako zbog demonstriranja pravih – ekoloških pravaca rada Vlade i njenih institucija, tako i zbog ispunjenja dijela zahtjeva koje Država ima u okviru Poglavlja 27, a direktno se tiču Direktive o staništima. Takođe, povećanje površine pod zaštitom je u skladu sa ciljem 3 Globalnog okvira za biodiverzitet Kunming-Montreal (Konvencija o biološkoj raznovrsnosti), a to je da se do 2030. godine zaštititi 30% mora i 30% kopna.
 - Studijom zaštite je utvrđeno da ovo područje karakteriše visok nivo biološke raznovrsnosti sa značajnim predionim, ekološkim, kulturnim i estetskim vrijednostima, koje je neophodno očuvati i zaštititi. Naime, Studija je pokazala da se od prirodnih vrijednosti, kao ciljne za zaštitu na ovom području izdvajaju sljedeća staništa i vrste visoke reprezentativnosti:
 - a) u morskom dijelu: naselja / staništa vrulje sa vrstom zlatnog korala *Savalia savaglia*, prioriteto Natura 2000 stanište (1170) podvodni morski grebeni. Prema EUNIS-u značajna morska staništa su: MB 151 Biocenosis of Mediterranean infralittoral algae; MB 45 Mediterranean mixed sediment; MC 151 Coralligenous biocenosis; MC 251 Coralligenous platforms; MC 151 Facies with massive sponges and sparse red algae;
 - b) vrsta visoke reprezentativnosti, koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima uključujući naročito sljedeće vrste: *Savalia savaglia*, *Cystoseira corniculata*, *Gongolaria barbata*, *Axinella damicornis*, *Sarcotragus foetidus*, *Cladocora caespitosa*, *Holothuria tubulosa*.

- U kopnenom dijelu se kao ciljne za zaštitu izdvajaju sljedeće vrste i staništa visoke reprezentativnosti:

a) vrste: šuma hrasta crnike iz sveze *Quercion ilici*, alepski bor (*Pins halepensis*). *Crithmum maritimum*, *Anthoxanthum odoratum*, *Juncus maritimus*;

b) staništa: Natura 2000 - 1240 – Mediteranske stjenovite obale obrasle endemičnim vrstama roda *Limonium*. EUNIS stanišnih tipova evidentirano prisustvo Šikare sa žukom - S53 - *Spartium junceum scrub* na manjoj površini pored ceste u okviru lokaliteta Sopot, kao i Mješovite šumo-šikare T412 - Mixed scrub forest takođe na lokalitetu Sopot.

- Kako je odredbama člana 34, stav 5 Zakona o zaštiti prirode ("Sl.list CG" br.54/16, 18/19) propisano da na predlog organa uprave Akt o proglašenju zaštićenog područja donosi Vlada za područja čija teritorija djelimično ili potpuno zalazi u zonu morskog dobra, ovaj Predlog će biti dostavljen Vladi na razmatranje i donošenje.
- Zbog smanjenja rizika od devastacije područja, 2021. godine je, od strane Vlade donešen Akt o preventivnoj zaštiti („Sl. list CG“ br. 095/21). Međutim, s obzirom da je status preventivne zaštite Zakonom ograničen na tri godine i da navedeni rok ističe, neophodno je donijeti Akt o proglašavanju zaštićenog područja, čime će se nastaviti zaštita i kontrola održivog korišćenja dobara ovog područja, prvenstveno iz razloga što na ovom području postoje vrijedna staništa i vrste sa aspekta zaštite, definisana kako nacionalnim propisima, tako i ratifikovanim međunarodnim konvencijama.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Pravni osnov za donošenje Predloga odluke o proglašenju zaštićenog područja Spomenika prirode "Sopot", sadržan je u članu 32 i 34 stav 5 Zakona o zaštiti prirode ("Sl.list CG" br.54/16, 18/19), kojima je propisano da morska zaštićena područja čija teritorija djelimično ili potpuno zalazi u zonu morskog dobra proglašava Vlada.
- Širenje mreže zaštićenih područja, generalno, a naročito stavljanje pod zaštitu novih morskih zaštićena područja, posebno je značajno za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako zbog demonstriranja pravih – ekoloških pravaca rada Vlade i njenih institucija, tako i zbog ispunjenja dijela zahtjeva koje Država ima u okviru Poglavlja 27, a direktno se tiču se Direktive o staništima. Takođe, povećanje površine pod zaštitom je u skladu sa ciljem 3 Globalnog okvira za biodiverzitet Kunming-Montreal (Konvencija o biološkoj raznovrsnosti), a to je da se do 2030 godine zaštititi 30% mora i 30% kopna.
- Stoga donošenjem akata o proglašenju spomenika prirode „Sopot“, daće se doprinos ispununjavanju važnih preuzetih nacionalnih i međunarodnih obaveze u kontekstu zaštite biodiverziteta.
- Takođe, na ovom području postoje vrijedna staništa i vrste sa aspekta zaštite stoga zaštitom i dobrim upravljanjem ovim područjem očuvaće se prirodne vrijednosti i prirodni resursi koje karakterišu ovo područje i kojim treba da se adekvatno upravlja.
- Predlog odluke utvrđen je Programom rada Vlade 2024 i Srednjoročnim programom rada Vlade 2024-2027.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)

- **Objasniti preferiranu opciju?**

- Lokalitet „Sopot“ stavljen je pod preventivnu zaštitu Odlukom o stavljanju pod preventivnu zaštitu lokaliteta „Sopot“ i „Dražin vrt“. Na osnovu člana 37 stav 4 Zakona o zaštiti prirode („Sl. list CG“ br. 54/16 i 18/19) rok pod preventivnom zaštitom ne može biti duži od tri godine. Stavljanjem pod zaštitu „Sopota“, kroz usvajanje predložene Odluke ostvariće se preduslov očuvanja prirodnih vrijednosti i prirodnih resursa koje karakterišu ovo područje i kojim treba da se adekvatno upravlja. Stoga "Status quo" se za rješenje ovog problema ne može uzeti kao prihvatljiva opcija, jer se radi o zaštiti veoma važnih vrsta sa biološkog aspekta. Područje Spomenik prirode „Sopot“ predstavlja integrisano obalno i morsko zaštićeno područje u Bokokotorskom zalivu, u kome se nalaze zaštićene i ekološki značajne morske i obalne vrste i staništa i zbog toga ga je potrebno zaštititi.
- Odlukom su definisane mjere kojima će se obezbijediti zaštita i očuvanje odlika zbog kojih su ova područja zaštićena, u skladu sa preporukama iz Studije zaštite. Donošenjem pravnog akta mjere će postati obavezujuće, a shodno zakonu biće određen upravljač Spomenika prirode „Sopot“, Javno preduzeće za upravljanja morskim dobrom Crne Gore, čime su utvrđene njegove obaveze. Stoga donošenje pravnog okvira na predloženi način stvara pretpostavku adekvatnih mehanizama zaštite područja i njegovih biodiverzitetskih vrijednosti. Pored navedenog, ispuniće se i važne preuzete međunarodne i nacionalne obaveze u oblasti zaštite prirode.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Predmetnom odlukom i Zakonom o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br.54/16, 18/19) je propisano da će ovim područjem upravljati Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, čime su utvrđene njegove obaveze.
- Dalje ukazujemo da se sredstva za rad upravljača obezbjeđuju iz sopstvenih prihoda i drugih prihoda u skladu sa zakonom.
- Rješenja definisana ovim propisom zabranjuju sve aktivnosti kojima se ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti. Drugim riječima, pravni okvir zaštićenih morskih i kopnenih područja predviđa određene promjene u obavljanju privrednih djelatnosti na način da dopušta samo one poljoprivredne, lovne, ribolovne, turističke i ostale aktivnosti koje se odvijaju u skladu sa ciljevima propisanih uslova zaštite prirode i mjera očuvanja.
- Spomenik prirode „Sopot“ nalazi se u cjelosti u zoni morskog dobra koja je u državnom vlasništvu, tako da donošenje Akta neće imati posljedice u odnosu na vlasnička prava.
- Stupanjem na snagu ove Odluke, definisaće se uslovi/režimi zaštite i korišćenja ovog prostora. U skladu sa tim predlogom procjena je da donošenje Odluke ne može imati negativne posljedice po stanovništvo koje gravitira u široj zoni područja. Naprotiv, očuvanje prostora pozitivno djeluje na stanovništvo zbog ekosistemskih usluga koje pruža. Takođe, pretpostavka je da će nakon uspostavljanja zaštite i unaprjeđenja ukupnog ambijenta i njegove afirmacije, zaštita doprinijeti kvalitetu i razvoju ekoturističkih aktivnosti.
- Donošenje Odluke neće imati negativne posljedice na postojeće ekonomske aktivnosti. Identifikovano je 11 vrsta koje imaju izuzetan ekološki značaj kako po međunarodnim tako i po nacionalnim aktima. Prepoznate vrste nemaju ekonomski značaj za lokalno stanovništvo,

tako da nijesu predmet direktne eksploatacije, ali njihova ugroženost i stanje njihovih populacija je pod uticajem drugih indirektnih privrednih aktivnosti kao što su ribarstvo, turizam, pomorski saobraćaj i slično, te je proglašenje ovog zaštićenog područja veoma važno za adekvatnu zaštitu vrsta.

- Ulaganje u zaštitu prirode podstiče razvoj ekoturizma i eko-kulturološkog turizma što doprinosi unapređenju lokalne ekonomije. U cilju očuvanja vrijednih i osjetljivih ekosistema kako morskih tako i kopnenih određena ograničenja svakako postoje. Iako se to može kratkoročno negativno odraziti na pojedince, u dugom roku će ostvariti javni interes. Ukoliko se Spomenik prirode "Sopot" bude razvijao kao mogućnost privlačenja održivog turizma onda se dugoročno gledano kroz turističku atraktivnost može unaprijediti lokalna zajednica na ovom prostoru.
- Kako se ovaj propis donosi zbog zaštite prirode i životne sredine, mjere predložene propisom **ne smatraju se biznis barijerama**, jer očuvane koraligene zajednice, koje predstavljaju rijetke prirodne oaze sa očuvanim prirodnim vrijednostima, zbog svojih specifičnih karakteristika istovremeno postaju dio ponude ekoturizma. Donošenjem ovog propisa može se planirati, uređivati, koristiti prostor i prirodni resursi u skladu sa strategijama, prostornim planovima, planovima i programima upravljanja i korišćenja prirodnih resursa (rudarstvo, energetika, saobraćaj, pomorstvo, vodoprivreda, poljoprivreda, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo, turizam i drugim djelatnostima koje mogu imati uticaja na prirodu), a u skladu sa mjerama i uslovima zaštite prirode koje se izdaju u svrhu očuvanja prirodnih vrijednosti (član 18 Zakona o zaštiti prirode).

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Sve pozitivne posledice donošenja ovog propisa apsolutno opravdavaju troškove koje će stvoriti jer se radi o zaštiti prirode i životne sredine što je od javnog interesa Crne Gore, a kroz neminovno usklađivanje sa pravnim tekovinama Evropske unije i dostizanje međunarodno postavljenih ciljeva.
- Sredstva za rad upravljača obezbjeđuju se iz budžeta (JP Morsko Dobro) odnosno upravljača.
- Primjena ove Odluke ne iziskuje obezbjeđivanje sredstava iz Budžeta Crne Gore.
- Ne postoje međunarodne finansijske obaveze po ovom osnovu implementacije ove Odluke.
- Implementacijom propisa može biti ostvaren prihod za upravljača kroz ubiranje taksi za korišćenje dobara na održivim osnovama i u skladu sa Odlukom i Studijom zaštite.
- Proračun troškova za rad upravljača urađen je veoma aproksimativno i indikativno. Za jednokratne troškove (obilježavanje djelova zaštićenog područja, nabavka neophodne opreme i dr) troškovi bi iznosili **17.659,00 eura**.
- Troškove redovnog poslovanja na godišnjem nivou (rukovodeće lice - upravljač, služba zaštite), organizovanje tzv. *low-cost* monitoringa (opšta ocjena stanja, utvrđivanje eventualnih novih pritisaka, i sl) bi iznosili **26.123,00 eura**.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti.
- U izradi Studije zaštite i ovog Akta učestvovali su stručni saradnici iz Agencije za zaštitu životne sredine i Instituta za biologiju mora iz Kotora.
- U toku izrade ovog dokumenta, sprovedene su konsultacije između predstavnika Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Agencije zaštite životne sredine kao zakonskog izrađivača Studije zaštite, budućeg upravljača zaštićenog područja Javnog preduzeća za upravljanje Morskim dobrom, Opštine Kotor – Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine, Kancelarijom za UNESCO, gdje se predmetni lokalitet nalazi i to kroz ciljane konsultacije.
- U izradi propisa nije korišćena eksterna ekspertiza.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Nisu identifikovane prepreke za implementaciju Odluke.
- Da bi ciljevi propisani ovim Aktom bili ispunjeni, tokom primjene Akta će biti preduzete sljedeće mjere: propisno obilježavanje i ograđivanje zaštićenih lokaliteta na kopnu (u moru je već bilo obilježeno s tim da je dosta bova pokidano/uništeno) i u nautičkim kartama; naučna istraživanja, kartiranje staništa i vrsta i praćenje prirodnih procesa; postavljanje informativnih tabli na ulaznom punktu u zaštićena prirodna dobra na kopnu (sa oznakom i obilježjem u moru) u cilju obavještanja i prezentacije zaštićenog prirodnog dobra i edukacije posjetilaca; izvođenje radova na čišćenju i sanaciji lokaliteta, a na osnovu posebnih projekata i programa koji su u skladu sa funkcijom zaštićenih lokaliteta; interventne mjere na zaštiti ekosistema u slučaju elementarnih nepogoda i udesa.
- Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva biće 1) očuvana staništa i vrste, 2) uspješno uspostavljeno upravljanje integrisanim morskim i kopnenim područjem, 3) broj uspješno realizovanih projekata, 4) riješeni ekološki problemi i očuvano stanje životne sredine na ovom području.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa nadležno je Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Uprava za inspekcijske poslove i Agencija za zaštitu životne sredine u saradnji sa Institutom za biologiju mora.

Podgorica, 27.03.2024. godine

MINISTAR

Vladimir Martinović

Na osnovu člana 34 stav 5 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG", broj 54/16,18/19) Vlada Crne Gore na sjednici od godine, donijela je

ODLUKU O PROGLAŠAVANJU ZAŠTIĆENOG PODRUČJA SPOMENIK PRIRODE "SOPOT"

Predmet Član 1

Lokalitet Sopot proglašava se zaštićenim područjem – Spomenik prirode "Sopot"

Kategorija Član 2

"Spomenik prirode "Sopot" se razvrstava u zaštićeno područje kategorije IV"

Granice Član 3

(1). Površina zaštićenog područja na lokalitetu „Sopot“ iznosi: **34348 m² (3,43 ha)**, od čega površina II zone zaštite iznosi: **24819 m² (2,48 ha)** a površina III zone zaštite iznosi: **9528 m² (0,95 ha)** koji u cjelosti, u pogledu svojinsko pravnih odnosa, čine vlasništvo države Crne Gore, odnosno opštine Kotor, i to u obimu prava svojine 1/1- država Crna Gora, opština Kotor, na katastarskim parcelama:

- KO Risan II, katastarske parcele broj: 610/1 (dio), 611, 612, 610/2(dio), 614 (dio),

(2) Na lokalitetu Sopot, u kopnenom dijelu, granične linije zaštitnog pojasa čine: granična linija III zone zaštite i (granica zaštićenog područja) i linija saobraćajnice – Jadranske magistrale – k.p. 616 KO Risan II. Površina kopnenog dijela zaštitnog pojasa na lokalitetu Sopot iznosi 2446 m² (0,24 ha).

U morskom dijelu zaštitni pojas lokaliteta Sopot čine dvije cjeline, (i) sjeveroistočna koja obuhvata zonu od obalne linije širine 50 m u dužini od 200 m od sjeveroistočne granice zaštićenog lokaliteta na morskoj obali, tačke sa koordinatama 6556378, 4707683 i (ii) jugozapadna koja obuhvata zonu od obalne linije širine 50 m u dužini od 200 m od jugoistočne granice zaštićenog lokaliteta na morskoj obali, tačke sa koordinatama 6556210, 4707447.

(3) Opis granica, zaštitne zone i spisak katastarskih parcela zaštićenog područja po režimima zaštite, kao i grafički prikaz granica zaštićenog područja i zaštitnih zona, dati su u prilogu 1 koji čine sastavni dio ove odluke.

(4) Dužina granice zaštićenog područja na lokalitetu Sopot iznosi: **766 m**.

Opis osnovnih ciljnih vrijednosti Član 4

(1) Područje Spomenik prirode lokalitet "Sopot" predstavlja integrisano obalno i morsko zaštićeno područje u Bokokotorskom zalivu u Opštini Kotor, u kome se nalaze zaštićene i ekološki značajne morske i obalne vrste i staništa.

(2) Od prirodnih vrijednosti Spomenik prirode lokalitet "Sopot", kao ciljne za zaštitu u morskom dijelu se izdvajaju sljedeća staništa i vrste visoke reprezentativnosti:

a) staništa visoke reprezentativnosti: koraligene zajednice vrste *Savalia savaglia* pripadaju Natura 2000 stanišnom tipu 1170 Podvodni morski grebeni, Prema EUNIS-u značajna morska staništa su: MB 151 Biocenosis of Mediterranean infralittoral algae; MB 45 Mediterranean mixed sediment; MC 151 Coralligenous biocenosis; MC 251 Coralligenous platforms; MC 151 Facies with massive sponges and sparse red algae.

b) vrsta visoke reprezentativnosti, koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima uključujući naročito sljedeće vrste: *Savalia savaglia*, *Cystoseira corniculata*, *Gongolaria barbata*, *Axinella damicornis*, *Sarcotragus foetidus*, *Cladocora caespitosa*, *Holothuria tubulosa*.

(3) U kopnenom dijelu se kao ciljne za zaštitu izdvajaju sljedeće vrste i staništa visoke reprezentativnosti:

a) vrste: šuma hrasta crnike iz sveze *Quercion ilici*, alepski bor (*Pins halepensis*). *Crithmum maritimum*, *Anthoxanthum odoratum*, *Juncus maritimus*

b) staništa: Natura 2000 - 1240 – Mediteranske stjenovite obale obrasle endemičnim vrstama roda *Limonium*. EUNIS stanišnih tipova evidentirano prisustvo Šikare sa žukom - S53 - *Spartium junceum scrub* na manjoj površini pored ceste u okviru lokaliteta Sopot, kao i Mješovite šumo-šikare T412 - Mixed scrub forest takođe na lokalitetu Sopot.

(4) Lokalitet "Sopot" stavljaju se pod zaštitu radi stvaranja uslova za opstanak i dugoročnu zaštitu velikog broja vrsta i staništa značajnih za zaštitu.

Zaštita i razvoj

Član 5

Lokalitet "Sopot" proglašava se zaštićenim područjem radi:

1) sprovođenja adekvatnih mjera očuvanja i zaštite vrsta i staništa značajnih za zaštitu i održivog - kontrolisanog korišćenja bioloških resursa;

2) očuvanja i unaprjeđivanja biološke (genetičke, specijske, ekosistemske) raznovrsnosti posebno prepoznatih vrsta i staništa značajnih za zaštitu;

3) očuvanja prirodnih svojstava morskog ekosistema;

4) sprječavanja štetnih aktivnosti koje mogu ugroziti posebne ili značajne komponente biodiverziteta.

Zaštita i razvoj lokaliteta iz stava I ovog člana zasnivaće se na:

1) usklađivanju ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa i projekata sa definisanim režimima, odnosno stepenima zaštite;

2) valorizaciji lokaliteta

3) unaprjeđenju zaštićenog lokaliteta radi njegove konkretne zaštite i ograničenog korišćenja, pri čemu treba obezbijediti uslove za korišćenje lokaliteta uz maksimalno očuvanje njegovih prirodnih vrijednosti;

4) usklađivanju potrebe posjetilaca i korišćenje prostora za različite vidove rekreacije sa imperativom očuvanja staništa;

5) popularizaciji i prezentaciji tog lokaliteta u elektronskim i štampanim medijima;

6) edukaciji i informisanju lokalnog stanovništva o vrijednostima i značaju lokaliteta;

7) uključivanju zainteresovanog lokalnog stanovništva u sistem zaštite i korišćenja razvojnih potencijala lokaliteta;

8) obezbjeđivanju uslova za dalja istraživanja čiji bi rezultati podigli nivo saznanja o zaštićenom lokalitetu.

Zaštita i razvoj lokaliteta "Sopot" omogućiće se naročito kroz sprovođenje postupaka izdavanja:

1) akta o uslovima i smjernicama zaštite prirode; i

2) dozvole za obavljanje radnji, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom području prirode.

Za sprovođenje postupaka iz stava 3 ovog člana primjenjivaće se smjernice i uslovi dati Studijom zaštite spomenik prirode „Sopot“

Zone zaštite

Član 6

(1) U okviru lokaliteta "Sopot" određuju se dvije zone zaštite:

1) II (druga) zona zaštite koji se u prostornom obuhvatu primjenjuje u dijelu morskog akvatorijuma u kome su nijesu značajno izmijenjeni prirodni uslovi vezani za zaštitu koralu *Savalia savaglia* i njegovih

staništa čiji je ekološki značaj sačuvan, uključujući druge ekološki značajne biocenoze i vrste koje ih izgrađuju.

2) III (treća) zona obuhvata obalnu zonu do Jadranske magistrale u kojoj su prisutna prirodna Natura i EUNIS staništa koja su komplementarna i međusobno se nadovezuju na morski dio zaštićenog područja.

U zaštićenom području primjenjivaće se režimi zaštite II i III stepena.

3) Zona zaštitnog pojasa je definisana u (a) kopnenom dijelu, pored granične linije III zone zaštite, do linije same saobraćajnice – Jadranske magistrale zbog budućeg odvijanja saobraćaja i mogućnosti održavanja / rekonstrukcije same saobraćajnice i (b) u morskom dijelu sa jedne i druge (istočne i zapadne, odnosno sjevero-istočne i jugozapadne) strane zaštićenih lokaliteta u cilju sprječavanja oštećenja zone zaštićenih lokaliteta od zagađenja kroz planske i druge mjere zaštite.

(4) Režim zaštite II stepena - aktivna zaštita, podrazumijeva moguće intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja stanja zaštićenog područja; kontrolisano korišćenje prirodnih resursa, bez posljedica na primarne vrijednosti prirodnih staništa, populacija i ekosistema.

(5) Dozvoljene aktivnosti pod režimom zaštite II stepena su:

- bovama u moru propisno ograđivanje zaštićenih lokaliteta
- u nautičkim kartama, prostornim planovima i na kopnu propisno označavanje lokaliteta
- naučna istraživanja, kartiranje staništa i vrsta te praćenje prirodnih procesa;
- kupanje, ronjenje - posjete u turističke, obrazovne, rekreativne i opštekulturne svrhe u mjeri koja ne ugrožava zaštićena prirodna dobra;
- zaštitne, sanacione i druge neophodne mjere za potrebe zaštite područja;
- sprovođenje posebnih interventnih mjera na zaštiti morskog ekosistema.
- izvođenje akcija čišćenja lokaliteta, na osnovu posebnih projekata i programa koji su u skladu sa funkcijom zaštićenih lokaliteta;
- samo kretanje na motorni pogon službenih plovila upravljača i nadležnih službi za kontrolu aktivnosti na moru;

(6) Zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite II stepena su:

- sve aktivnosti kojima se mogu narušiti primarne vrijednosti zaštićenih lokaliteta i uticati na njihove izvorne karakteristike;
- sidrenje plovila
- izvođenje hidrogeoloških radova;
- deponovanje, skladištenje i odlaganje svih vrsta otpada kao i viškova zemlje;
- namjerno unošenje i širenje neautohtonih biljnih i životinjskih vrsta;
- uznemiravanje, hvatanje i ubijanje životinja;
- privredni i sportski ribolov;
- marikultura;
- mijenjanje prirodnih vrijednosti područja;
- izgradnja infrastrukture u moru
- oštećenje podmorskih geoloških i geomorfoloških vrijednosti;
- zagađenje ili ugrožavanje mora.

(7) Dozvoljene aktivnosti pod režimom zaštite III stepena su:

- postavljanje informativnih tabli na ulaznom punktu u zaštićena prirodna dobra na obali (sa oznakom i obilježjem u moru) u cilju obavještanja i prezentacije zaštićenog prirodnog dobra i

- edukacije posjetilaca. One treba da sadrže osnovne podatke o zaštićenim lokalitetima i njihovim vrijednostima, pravila ponašanja posjetilaca i druge podatke koji su u funkciji isticanja značaja prirodnih vrijednosti, zaštite lokaliteta i načinu korišćenja. Svojim sadržajem treba da pruže dovoljno edukativnih informacija o značaju zaštite zaštićenih prirodnih dobara
- intervencije radi restauracije, revitalizacije i unapređenja zaštićenog područja;
 - naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa kartiranje staništa i vrsta;
 - sprovođenje zaštitnih i sanacionih mjera;

(8) Zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite III stepena su:

- promjena namjene površina;
- naseljavanje alohtonih vrsta.
- zabranjena bilo kakva nova infrastruktura na kopnu.
- rastjerivanje, hvatanje, uznemiravanje i ubijanje životinjskih vrsta;
- zabranjeno nasipanje (prihranjivanje plaža)

(9) Dozvoljene aktivnosti u zaštitnom pojasu su:

- odvijanja saobraćaja i mogućnosti održavanja / rekonstrukcije same saobraćajnice.

(10) Zabranjene aktivnosti u zaštitnom pojasu su:

- izgradnja objekata i obavljanje radnji, aktivnosti i djelatnosti kojima se otpadne vode ispuštaju bez prečišćavanja u more;
- izgradnja objekata koji dovode do značajne degradacije prirodnih staništa

Mjere zaštite

Član 7

(1) Na teritoriji Spomenik prirode "Sopot" zabranjeno je:

- 1) sakupljanje, uništavanje i promet zaštićenih vrsta biljaka i životinja;
- 2) hvatanje, odnosno ubijanje, uznemiravanje morskih i drugih vrsta životinja, uništavanje ili izmiještanje gnijezda ili legla i jaja, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije, hibernacije;

3) unošenje alohtonih vrsta biljaka, životinja i gljiva;

4) branje, sakupljanje i korišćenje nezaštićenih vrsta biljaka, u mjeri u kojoj se može ugroziti brojnost njihovih populacija;

5) ostale aktivnosti iz člana 6 st. 6 i 9 ove odluke.

(2) Zaštita ekosistema ostvaruje se sprovođenjem mjera očuvanja njihovog sastava, strukture i funkcije, kao i biotičke i abiotičke komponente.

(3) Zaštita predjela vrši se sprovođenjem mjera kojima se sprječavaju neželjene promjene i degradacija prirodnih, prirodni bliskih ili stvorenih obilježja.

(4) Radnje, aktivnosti i obavljanje djelatnosti planiraju se i vrše na način da se izbjegnu ili svedu na najmanju mjeru uticaji koji bi doveli do ugrožavanja i oštećenja postojećih prirodnih vrijednosti zaštićenog područja.

(6) Radi sprečavanja negativnih posljedica od rješenja u prostornim i razvojnim planovima i projektima primjenjivaće se posebni uslovi, zabrane i ograničenja zaštite prirode koji su vezani za planiranje – izbor lokacija i definisanje vrsta i kapaciteta privremenih građevinskih objekata u zoni zaštićenog područja i njegovom okruženju (zaštitni pojas), a odnose se na:

1) izbor mikro lokacija novih građevinskih objekata van zone zaštićenog područja, uzimajući u obzir njegove granice i zone zaštite;

2) rekonstrukcija magistralnog puta u zaštitnom pojasu koji zbog svojih karakteristika (način izgradnje, vrsta, veličina, odnosno kapacitet, tehnologija) mogu da oštete (fizički, zagađivanjem ili na drugi način) ili imaju posredan negativan uticaj na prirodne vrijednosti zaštićenog područja;

Upravljač, plan upravljanja i godišnji plan upravljanja

Član 8

Spomenikom prirode lokaliteta "Sopot" upravljaće Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore (u daljem tekstu: upravljač) sa pravima i obavezama utvrđenim zakonom.

Očuvanje, unapređenje i održivo korišćenje prirodnih resursa Spomenik prirode lokaliteta "Sopot" sprovodi se prema planu upravljanja koji sadrži elemente za upravljanje Spomenikom prirode propisane Zakonom o zaštiti prirode (Sl.CG broj 56/16,18/19)

Plan upravljanja sprovodi se na osnovu godišnjeg programa upravljanja koji donosi upravljač.

Akt o unutrašnjem redu i službi zaštite

Član 9

(1) Upravljač je dužan da obezbijedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog prirodnog dobra u skladu sa aktom o unutrašnjem redu i službi zaštite.

(2) Aktom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravila za sprovođenje propisanog režima zaštite, a naročito:

a) način i uslovi ponašanja posjetilaca i korisnika prostora pri kretanju, plovidbi, boravku i obavljanju radnji i aktivnosti na tim lokalitetima;

b) lokalitet i površina u kojima se ograničava plovidba i kretanje, odnosno zabranjuje ili ograničava obavljanje određenih radnji;

c) vrste i staništa, kao i druge prirodne vrijednosti koje je zabranjeno uništavati i oštećivati;

d) morski organizmi čije je korišćenje, odnosno branje i sakupljanje ograničeno, kao i način i uslovi obavljanja tih radnji;

e) način saradnje sa fizičkim licima, preduzetnicima i pravnim licima koja po različitom osnovu koriste ili su zainteresovana za korišćenje prirodnih resursa i prostora;

f) uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja, monitoringa i obrazovnih aktivnosti;

g) sprovođenje određenih mjera radi očuvanja i održavanja zaštićenog prirodnog dobra, kao i vremensko trajanje tih mjera.

(3) Pravila iz stava 2 ovog člana i druge neophodne informacije za sprovođenje režima zaštite, upravljač je dužan da javno oglasi i učini dostupnim posjetiocima i korisnicima.

Finansiranje

Član 10

Sredstva za rad upravljača za Spomenik prirode lokaliteta "Sopot" obezbjeđuju se u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i to:

- vlastitih prihoda Upravljača – Javno preduzeće za upravljanje Morskim dobrom Crne Gore
- Državnog budžeta, u skladu sa godišnjim programima, planovima i projektima u oblasti zaštite prirode;
- naknada za korišćenje zaštićenog prirodnog dobra;
- donacija;
- drugih izvora u skladu sa zakonom.

Rok za donošenje plana upravljanja i godišnjeg programa upravljanja

Član 11

(1) Plan upravljanja iz člana 8 stav 2 ove odluke donijeeće se u roku od godinu dana od dana proglašenja Spomenik prirode lokaliteta "Sopot".

(2) Godišnji program upravljanja donijeeće se u roku od tri mjeseca od dana donošenja plana upravljanja iz člana 8 stav 2 ove odluke.

Obilježavanje granica

Član 12

Upravljač će obilježiti granice za Spomenik prirode "Sopot" na kopnu (u moru je obilježeno) u roku od pola godine od dana stupanja na snagu ove odluke.

Rok za donošenje pravilnika o unutrašnjem redu i službi zaštite

Član 13

Upravljač je dužan da donese akt o unutrašnjem redu i službi zaštite u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Stupanje na snagu

Član 14

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:
Podgorica,

VLADA CRNE GORE

**Predsjednik,
Milojko Spajić**

Opis granice zaštićenog područja Spomenik prirode Sopot“

Opis administrativne granice lokaliteta Sopot

Granica zaštićenog područja na lokalitetu Sopot počinje sa obalne linije – morske obale na jugozapadnom kraju Uvale Vrulja od tačke sa koordinatama 6556210, 4707447 na istočnoj graničnoj liniji k. p. 610/2 KO Risan II, odakle granica kreće kopnenim putem u pravcu zapada do tromede katastarskih parcela 610/2, 614 i 615 sve u KO Risan II, odakle granica skreće u pravcu sjevera tako da preko tačaka sa koordinatama 6556201, 4707457; 6556197, 4707526 i 6556190, 4707570 presijeca k.p. 614 i 612 nakon čega granica od tačke sa koordinatama 6556190, 4707570 nastavlja u pravcu sjeveroistoka preko tačaka sa koordinatama 6556200, 4707593, 6556205, 4707602, 6556214, 4707612, 6556220, 4707617, 6556221, 4707624, 6556227, 4707642, 6556234, 4707650, 6556252, 4707659, do tačke sa koordinatama 6556311, 4707689 na sjeverozapadnoj graničnoj liniji k.p. 610/1 KO Risan II odakle granica krećući se sjeverozapadnom graničnom linijom k.p. 610/1 KO Risan II do tačke sa koordinatama 6556344, 4707707 na k.p. 610/1 KO Risan II odakle granica oštro skreće u pravcu jugoistoka tako da presijecajući katastarske parcele 610/1 i 610/2 obje u KO Risan II granica izlazi na morsku obalu na sjeveroistočnom kraju Uvale Vrulja, na tačku sa koordinatama 6556378, 4707683, nakon čega granica nastavlja i dalje u pravcu jugoistoka, morskim putem i na udaljenosti od 52 od morske obale izlazi na tačku sa koordinatama 6556414, 4707647, odakle granica oštro skreće u pravcu jugozapada do tačke sa koordinatama 6556251, 4707423 gdje granica oštro skreće u dužini od 47m u pravcu zapada, do početne tačke granice zaštićenog područja - tačke sa koordinatama 6556210, 4707447 na istočnoj graničnoj liniji k. p. 610/2 KO Risan II

Dužina granice zaštićenog područja na lokalitetu Sopot iznosi: 766 m.

Površina zaštićenog područja na lokalitetu Sopot iznosi: 34348 m² (3,43 ha)

Opis zona zaštite sa spiskom pripadajućih parcela

Opis granice II zone zaštite na lokalitetu Sopot

Granica II zone zaštite na lokalitetu Sopot počinje od tačke sa koordinatama 6556210, 4707447 na morskoj obali – obalnoj liniji (južna granična linija k.p. 610/2 KO Risan II), odakle granica II zone zaštite kreće pravolinijski 47 m u pravcu jugostoka morskim putem do tačke sa koordinatama 6556251, 4707423 na kojoj granica oštro skreće u pravcu sjeveroistoka u dužini od 278 m do tačke sa koordinatama 6556416, 4707647 od koje granica oštro skreće u pravcu sjeverozapada do tačke sa koordinatama 6556378, 4707683 koja se nalazi na morskoj obali – obalnoj liniji (južnoistočna granična linija k.p. 610/2 KO Risan II), a od koje granica II zone zaštite oštro skreće u pravcu jugozapada prateći obalnu liniju do početne tačke granice II zone zaštite koja ima koordinate 6556210, 4707447 na južnoj graničnoj liniji k.p. 610/2 KO Risan II.

Dužina granice II zone zaštite na lokalitetu Sopot iznosi: 717 m.

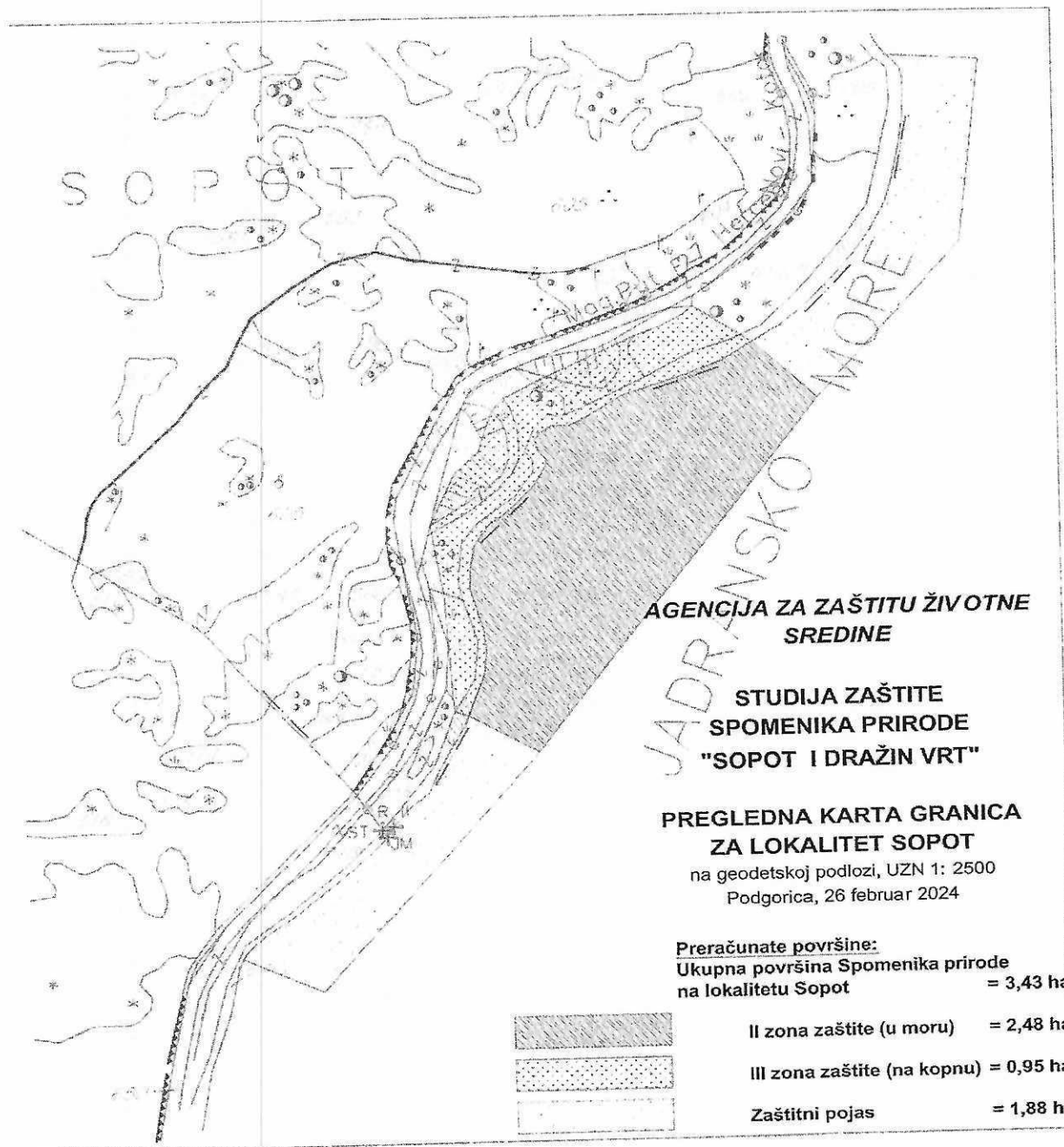
Površina II zone zaštite na lokalitetu Sopot iznosi: 24819 m² (2,48 ha) (72,3 %)

Opis granice III zone zaštite na lokalitetu Sopot

Granica III zone zaštite na lokalitetu Sopot počinje sa obalne linije – morske obale na jugozapadnom kraju Uvale Vrulja od tačke sa koordinatama 6556210, 4707447 na istočnoj graničnoj liniji k.p. 610/2 KO Risan II odakle granica kopnenog dijela III zone zaštite kreće kopnenim putem u pravcu zapada do tromede katastarskih parcela 610/2, 614 i 615 sve u KO Risan II, odakle granica skreće u pravcu sjevera tako da preko tačaka sa koordinatama 6556201, 4707457; 6556197, 4707526 i 6556190, 4707570 presijeca k.p. 614 i 612 nakon čega granica od tačke sa koordinatama 6556190, 4707570 nastavlja u pravcu sjeveroistoka preko tačaka sa koordinatama 6556200, 4707593, 6556205, 4707602, 6556214, 4707612, 6556220, 4707617, 6556221, 4707624, 6556227, 4707642, 6556234, 4707650, 6556252, 4707659, do tačke sa koordinatama 6556311, 4707689 na sjeverozapadnoj graničnoj liniji k.p. 610/1 KO Risan II odakle granica krećući se sjeverozapadnom graničnom linijom k.p. 610/1 KO Risan II do tačke sa koordinatama 6556344,

**GRAFIČKI PRIKAZ GRANICA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA I ZONA INTEGRISANOG
OBALNOG I MORSKOG ZAŠTIĆENOG PODRUČJA „SOPOT“**

a) Kartografski prikaz granica zaštićenog područja i zona zaštite lokaliteta „Sopot“

4707707 na k.p. 610/1 KO Risan II odakle granica kopnenog dijela III zone zaštite oštro skreće u pravcu jugoistoka tako da presijecajući katastarske parcele 610/1 i 610/2 obje u KO Risan II granica izlazi na morsku obalu na sjeveroistočnom kraju Uvale Vrulja, na tačku sa koordinatama 6556378, 4707683, od koje granica oštro skreće u pravcu jugozapada obalnom linijom i jugoistočnom graničnom linijom k.p. 610/2 KO Risan II do početne tačke granice kopnenog dijela III zone zaštite koja ima koordinate 6556210, 4707447.

Dužina granice III zone zaštite na lokalitetu Sopot iznosi 728 m
Površina III zone zaštite na lokalitetu Sopot iznosi 9528 m² (0,95 ha) (27,7%)

Zaštitni pojas

Zona zaštitnog pojasa je definisana u (a) kopnenom dijelu, pored granične linije III zone zaštite, do linije same saobraćajnice – Jadranske magistrale zbog budućeg odvijanja saobraćaja i mogućnosti održavanja / rekonstrukcije same saobraćajnice i (b) u morskome dijelu sa jedne i druge (istočne i zapadne, odnosno sjevero-istočne i jugozapadne) strane zaštićenih lokaliteta u cilju sprječavanja oštećenja zone zaštićenih lokaliteta od zagađenja kroz planske i druge mjere zaštite.

Na lokalitetu Sopot, u kopnenom dijelu, granične linije zaštitnog pojasa čine: granična linija III zone zaštite i (granica zaštićenog područja) i linija saobraćajnice – Jadranske magistrale – k.p. 616 KO Risan II. Površina kopnenog dijela zaštitnog pojasa na lokalitetu Sopot iznosi 2446 m² (0,24 ha).

U morskome dijelu zaštitni pojas lokaliteta Sopot čine dvije cjeline, (i) sjeveroistočna koja obuhvata zonu od obalne linije širine 50 m u dužini od 200 m od sjeveroistočne granice zaštićenog lokaliteta na morskoj obali, tačke sa koordinatama 6556378, 4707683 i (ii) jugozapadna koja obuhvata zonu od obalne linije širine 50 m u dužini od 200 m od jugoistočne granice zaštićenog lokaliteta na morskoj obali, tačke sa koordinatama 6556210, 4707447.

Ukupna površina zaštitnog pojasa na lokalitetu Sopot iznosi 20647m² (2446+10222+7979)